Ministerul Educației Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație

Examenul național de bacalaureat 2024 Proba E. d) Chimie anorganică

Varianta 3

• Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.

• Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Subjectul A

Itemii de la 1 la 10 se referă la compuși anorganici, ale căror formule chimice notate cu litere de la (A) la (F), sunt prezentate mai jos:

(A) HCN (B) NaOH (C) HCI (D) N_2 (E) CuSO₄ (F) H_2O

Pentru fiecare item, notați pe foaia de examen numărul de ordine al itemului însoțit de litera corespunzătoare răspunsului corect. Fiecare item are un singur răspuns corect.

1. Numărul electronilor neparticipați la legătura chimică din molecula compusului (D) este:

a. 2; **c.** 4; **b.** 3; **d.** 6.

2. Atomul elementului chimic comun din compoziția substanțelor (E) și (F) are:

a. 4 electroni de valență;
b. 4 electroni pe ultimul strat;
c. 2 orbitali monoelectronici;
d. 2 orbitali dielectronici.

3. Despre compusul (B) este adevărat că:

a. este o bază mai slabă decât amoniacul;
b. nu ionizează în soluție apoasă;
c. reacționează rapid cu compusul (C);
d. se dizolvă în apă cu absorbție de căldură.

4. Despre compusul (C) este adevărat că:

a. are în moleculă electroni neparticipanți;
 b. baza sa conjugată este ionul H₃O⁺;
 c. este un acid mai slab decât (A);
 d. ionizează parțial în soluție apoasă.

5. Pila Daniell, la a cărei construcție se utilizează și compusul (E) are:

a. anodul confecționat din cupru;
b. catodul confectionat din zinc;
c. soluție a compusului (E) în semicelula cuprului;
d. soluție a compusului (E) în semicelula zincului.

6. În stare pură, substanta (F):

a. conduce curentul electric; **c.** este solidă la -10 °C;

b. este lichidă la -10 °C; d. formează cu iodul un amestec omogen.

7. În schemă sunt ecuațiile unor reacții de obținere a compușilor (B) și (C):

 $2H_2O + 2\mathbf{a} \rightarrow 2NaOH + H_2$ $H_2 + \mathbf{b} \rightarrow 2HCI$

Este adevărat că:

a. iodul are caracter nemetalic mai pronuntat decât b; c. substanta a este lichidă, în conditii standard;

b. magneziul are caracter metalic mai pronuntat decât a, d. substanta b este gazoasă, în conditii standard.

8. Despre solutia apoasă a unuia dintre compusi, care are pH = 11, este adevărat că:

a. are concentrația ionilor hidroniu 10³ M;
 b. poate fi soluția apoasă a lui (C);
 d. se neutralizează cu soluție bazică.

9. Într-un mol de compus (A) sunt:

a. 14 g de azot; **c.** 12,044 • 10²³ atomi; **b.** 12 g de hidrogen; **d.** 12,044 • 10²³ molecule.

10. Într-un mol de compus (E):

a. masa cuprului este egală cu masa de sulf; c. masa de cupru este mai mare decât masa de oxigen;

b. masa oxigenului este egală cu masa de sulf; d. masa de cupru este mai mare decât masa de sulf.

30 de puncte

Subjectul B

Citiţi următoarele enunţuri. Dacă apreciaţi că enunţul este adevărat scrieţi, pe foaia de examen, numărul de ordine al enunţului şi litera A. Dacă apreciaţi că enunţul este fals scrieţi, pe foaia de examen, numărul de ordine al enunţului şi litera F.

- 1. Substratul p este format dintr-un număr de șase orbitali cu aceeași energie.
- 2. Reactia dintre acidul cianhidric si hidroxidul de sodiu este o reactie cu transfer de protoni.
- 3. Blocul de elemente s contine elementele chimice cu electronul distinctiv într-un orbital s.
- 4. În circuitul exterior al pilei Daniell, electronii circulă de la anod la catod.
- 5. Ionul metalic central din reactivul Tollens este divalent.

10 puncte

SUBIECTUL al II-lea (25 de puncte)

Subjectul C

În nucleul unui atom sunt 197 de nucleoni, iar în învelişul electronic al acestuia 79 de electroni. Determinați numărul de protoni, respectiv de neutroni al acestui atom.
 2 puncte

2. a. În învelișul electronic al atomului unui element chimic (E) sunt trei substraturi electronice ocupate cu electroni și trei electroni de valență. Scrieți configurația electronică a atomului elementului (E).

b. Notați poziția în Tabelul periodic (grupa, perioada) a elementului (E).

4 puncte

- 3. Modelați formarea legăturii chimice în molecula de hidrogen, utilizând simbolul elementului chimic și puncte pentru reprezentarea electronilor. 2 puncte
- **4. a.** Modelați procesul de ionizare a atomului de sodiu, utilizând simbolul elementului chimic și puncte pentru reprezentarea electronilor.

b. Notați caracterul chimic al sodiului.

3 puncte

5. Se amestecă 300 mL soluție de hidroxid de sodiu de concentrație 0,2 M cu 200 mL soluție de hidroxid de sodiu de concentrație 0,6 M cu și cu apă distilată. Se obțin 600 mL de soluție (S), de concentrație **x** M. Determinați valoarea concentrației molare, **x**. **4 puncte**

Subjectul D

1. Dioxidul de sulf se barbotează în apă de brom. Ecuația reacției care are loc este:

...
$$SO_2 + ...Br_2 + ...H_2O \rightarrow ...HBr + ...H_2SO_4$$
.

- a. Scrieți ecuațiile proceselor de oxidare, respectiv de reducere, care au loc în această reacție.
- b. Notați formula chimică a substanței cu rol de agent oxidant.

3 puncte

2. Notati coeficientii stoechiometrici ai ecuatiei reactiei de la punctul 1.

1 punct

- 3. a. Scrieți ecuația reacției dintre aluminiu și oxigen.
 - b. Determinați randamentul reacției, știind că din 1,2 mol de aluminiu s-au obținut 48,96 g de oxid.

6 puncte

SUBIECTUL al III-lea (25 de puncte)

Subjectul E

1. Ecuația termochimică a reacției care are loc la descompunerea termică a carbonatului de calciu, este: $CaCO_3(s) \rightarrow CO_2(g) + CaO(s), \Delta_iH^0 = 182 \text{ kJ}.$

Determinați entalpia molară de formare standard a carbonatului de calciu, exprimată în kilojouli pe mol, utilizând entalpiile molare de formare standard: $\Delta_f H^0_{CaO(s)} = -634,9 \text{ kJ/mol}$, $\Delta_f H^0_{CO2(g)} = -393,5 \text{ kJ/mol}$ și variația de entalpie standard a reactiei.

- Determinați căldura, exprimată în kilojouli, necesară pentru descompunerea termică a 200 g de carbonat de calciu. Utilizați informații de la *punctul 1.*3 puncte
- **3.** Determinați căldura, exprimată în kilojouli, necesară încălzirii a 50 kg de apă de la 42 °C la 82 °C. Se consideră că nu au loc pierderi de căldură. **3 puncte**
- **4.** Aplicați legea lui Hess pentru a determina variația de entalpie ΔH^0 , a reacției:

 $CH_4(g) + 4Cl_2(g) \rightarrow CCl_4(g) + 4HCl(g),$ Δ_rH^0

în funcție de valorile entalpiilor reacțiilor redate de ecuațiile termochimice:

(1) C(s, grafit) + $2H_2(g) \rightarrow CH_4(g)$,

(2) C(s, grafit) + $2Cl_2(g) \rightarrow CCl_4(g)$, $\Delta_r H_2^0$

(3) $H_2(g) + Cl_2(g) \rightarrow 2HCl(g)$, $\Delta_r H_3^0$. 4 puncte

 $\Delta_r H_1^0$

5. Scrieți formulele chimice ale substanțelor: $C_2H_6OS(g)$, $C_2H_6O_3S(g)$ și $C_2H_6O_2S(g)$ în sensul creșterii stabilității acestora, utilizând entalpiile molare de formare standard:

 $\Delta_{f}H^{0}_{C2H6OS(g)} = -151,3 \text{ kJ/mol}, \ \Delta_{f}H^{0}_{C2H6O3S(g)} = -483,4 \text{ kJ/mol}, \ \mathbf{\hat{s}}_{f}H^{0}_{C2H6O2S(g)} = -373,1 \text{ kJ/mol}. \quad \textbf{2 puncte}$

Subjectul F

1. Clorul reacționează cu hidroxidul de sodiu. Scrieți ecuația reacției care are loc.

2 puncte

- **2.** Pentru reactia $A + B \rightarrow Produsi$, se cunosc informațiile:
- dacă se dublează concentrația reactantului (B) și concentrația reactantului (A) rămâne constantă, viteza de reacție se dublează;
- dacă se dublează concentrațiile celor doi reactanți (A) și (B), viteza de reacție crește de 16 ori.

Determinați ordinul de reacție în raport cu fiecare reactant.

3 puncte

- **3. a.** O butelie cu volumul de 3 L este umplută cu amoniac la 27 °C și 0,41 atm. Determinați cantitatea de amoniac din butelie, exprimată în moli.
- **b.** Determinați volumul ocupat de o probă de amoniac cu masa 34 g, măsurat în condiții normale de temperatură și de presiune, exprimat în litri. *5 puncte*

Numere atomice: H- 1; N- 7; O- 8; Na- 11; Cl- 17.

Mase atomice: H- 1; C- 12; N- 14; O- 16; Al- 27; S- 32; Ca- 40; Cu- 64.

Constanta molară a gazelor: $R = 0.082 \text{ L} \cdot \text{atm} \cdot \text{mol}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$. Volumul molar (condiții normale): $V = 22.4 \text{ L} \cdot \text{mol}^{-1}$. Numărul lui Avogadro: $N = 6.022 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$. Căldura specifică a apei: $C = 4.18 \text{ kJ} \cdot \text{kg}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$.